

ТЕНТ

ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ

Никола Тесла

► Број: 530 ► Фебруар 2015 ► Година XXXVII ► Излази месечно ► ISSN 1452-922X

Мр Чедомир Поноћко, директор ПД ТЕНТ:

**Од корпоративизације очекујемо
ефикаснији рад фирме** стр. 4-5

Ревитализација блока ТЕНТ А-3:

Завршен значајан посао стр. 7

Оснивач Привредног друштва
ЈП Електропривреда Србије

Директор
Александар Обрадовић

Издавач:

Привредно друштво за производњу
електричне енергије
«ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ НИКОЛА ТЕСЛА» д.о.о.
Обреновац
Директор
мр Чедомир Поноћко

ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ НИКОЛА ТЕСЛА

Одељење за односе
с јавношћу и информисање
Руководилац одељења и главни и одго-
ворни уредник

Радoje Радосављевић

Редакција:

новинар:
Миодраг Вуковић
новинар-сарадник:
Љиљана Јовичић
стручни сарадник за публикације и видео
продукцију:
Александра Стојановић
секретар редакције:
Сања Врањеш
сарадник за техничку припрему:
Љубивоје Маричић
сарадник за промотивне програме:
Миодраг Бранковић
самостални сарадник за односе с јавношћу:
Жељко Мартиновић

Адреса редакције:

Ул. Богољуба Урошевића Црног 44,
11500 Обреновац

Телефони:

7721-903

E-mail:

radoje.radosavljevic@tent.rs
redakcija@tent.rs

Web site:

www.tent.rs

Штампа:

STYLOS

Футошки пут 67, Нови Сад

Тел/факс: 021/4891-600

Тираж:

3.500 примерака

Насловна страна:

А. Стојановић

Никола Тесла

САДРЖАЈ

ИНТЕРВЈУ

ОД КОРПОРАТИВИЗАЦИЈЕ ОЧЕКУЈЕМО ЕФИКАСНИЈИ РАД ФИРМЕ

4-5

ИЗ ЕПС-а

ЕПС ЈЕ ЈЕДАН ТИМ
ПОЧЕЛЕ ОБУКЕ

6

АКТУЕЛНО

ЗАВРШЕН ЗНАЧАЈАН ПОСАО
ДРУГА МЛАДОСТ "ТРОЈКЕ"
ПРЕБРОДИТИ „ДЕЧЈЕ БОЛЕСТИ"
СПРЕГА СТРУКЕ И НАУКЕ И У СРБИЈИ ДАЛА СЈАЈАН РЕЗУЛТАТ
АМБАСАДОРКА КУБЕ У СРБИЈИ ПОСЕТИЛА ТЕ "МОРАВА"

7
8-9
10-11
12-13
13

ПРОИЗВОДЊА

ПРОИЗВЕДЕНО 1,57 МИЛИЈАРДИ КИЛОВАТ-САТИ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
46 ГОДИНА ОД ПРВЕ СИНХРОНИЗАЦИЈЕ БЛОКА

14
15

ЖЕЛЕЗНИЧКИ ТРАНСПОРТ

ДОНЕТ АКТ О ИНДУСТРИЈСКОЈ ЖЕЛЕЗНИЦИ

16

ЕКОЛОГИЈА

ЈЕДИНСТВЕН СИСТЕМ ЗА УГУШЋЕНУ МЕШАВИНУ ГИПСА, ПЕПЕЛА
И ШЉАКЕ

17

СИНДИКАТ

СТАРИ КОЛЕКТИВНИ УГОВОР ЈЕ БИО НЕУПОРЕДИВО БОЉИ
ДОДЕЉЕНО ВИШЕ ОД ШЕСТ И ПО МИЛИОНА ДИНАРА

18

ОБРЕНОВАЦ

„ВЕСЕЉКО“ ЈЕ НОЛЕТОВА ДЕВЕТА ГРЕНД СЛЕМ ТИТУЛА!

19

КУЛТУРА

„ПЕПЕЉУГА“ ОТВОРИЛА СЕЗОНУ

20

ИЗ ДРУГОГ УГЛА

ЗАШТО СУ НЕСТАЛИ ГРАМОФОНИ?

21

СПОРТ

СРЕБРО СИЈА КАО ЗЛАТО

22

РЕЧ И СЛИКА

СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ ГРАДИТЕЉИМА СВЕТЛОСТИ
ОБЈЕДИЊЕНЕ СОЦИЈАЛНЕ СЛУЖБЕ У ОБРЕНОВЦУ
ПРВИ ПОБЕДНИК „СЦ БАЗЕН“
СТРИП

23

Никада времена нису била лака за градитеље

Илустрација: Александра Стојановић

"Црни преслишава све редом". Ово је реченица за коју се може рећи да је лајт мотив старог документарног филма "Прва фаза изградње термоелектране Обреновац - 2х210 MW" у продукцији "Филмских новости". Иако је спикер изговара само једном, ова реченица је толико снажна да представља суштину великог привредног подухвата у Србији крајем шездесетих година прошлог века. Богољуб Урошевић Црни, директор у изградњи термоелектране у Обреновцу и њен први директор кад је почела да ради, појављује се у свега неколико кадрова, стално у пратњи својих сарадника, са обавезном цигаретом у руци. Замишљен је, вероватно и забринут. Дисциплинован, одан послу, тражио је и од радника максимално ангажовање. Ретки су били тренуци када га је камера могла усликати насмејаног. Са Црним је, на корак-два од њега, цењени стручњак и инжењер у успону Владислав Мочник. Њих двојица су започели термоелектране у Обреновцу и тај посао су "изгурали" најбоље што су могли.

Филм о изградњи прва два блока у обреновачкој термоелектрани обухвата период од 27. јула 1967. када је багер ископао прву кашику земље, па до 7. марта 1970. године. Толико је требало времена да први блок на данашњој А локацији почне да производи прве киловате. Седми март и данас обележавамо као Дан ТЕНТ-а. Шест месеци касније и други блок је био на мрежи. За многе је тада значило да је створена добра основа за производњу електричне енергије у наредном "неограниченом периоду" и да сви могу да се опусте. Сви, осим Црног. Урошевић ту показује одлику ретких визионара; покреће иницијативу да се даље гради. Шта је све проживео док није отпочела изградња и трећег блока - само је њему познато. Али, исплатила се упорност. Трећи блок је почео да ради 1976. године, четврти 1978, а 1979. чак два блока - "петица" и "шестица". Сви нови блокови имају снагу од по 308,5 мегавата. И то није све. До одласка у пензију Богољуб Урошевић Црни је изнео идеју о изградњи и ТЕНТ Б, са дупло јачим блоковима него на ТЕНТ А, коју је, средином осамдесетих, остварио Мочник. У коликој мери је Црни био "савременик будућности" говори чињеница да је у међувремену у земљи толико порасла "глад" за енергијом да су нам сада и ови блокови недовољни. Жеља нам је да једног дана уз стратешког партнера изградимо и блок Б-3.

Никада времена нису била лака за градитеље. Новац је важан, али није најважнији. Пре новца је, с једне стране, усаглашавање бројних интереса и доношење одлука, а са друге мотивација и жеља да се учини нешто по чему ће те памтити. Документи "Филмских новости" су богати сјајним снимцима изградње. Захваљујући изузетним камерманима, али и монтажеру, пред гледаоцима, током 45 минута филма, готово неприметно "расту" главни погонски објекат и пратећа постројења. Забележени су на целулоидној траци рад зими, борба са подземним водама, рад ноћу када су извођачи радова донели одлуку да темељ за оба блока ураде у року предвиђеном за изградњу првог... За постављање главног погонског објекта ископано је преко 40.000 кубика земље. У то време највиши димњак у ондашњој Југославији (150 метара) "подизан" је брзином од скоро 2 метра дневно. Пруга дужине око 32 километра завршена је раније и њом је пристизала потребна опрема, а прве тоне угља довезене су 30. августа 1969. године.

Данас се привредно друштво ТЕНТ (до 1. јула ове године ће бити у том статусу) може похвалити ревитализованим блоковима, значајним резултатима у области заштите животне средине, рекордном годишњом производњом од преко 20 милијарди киловат-сати електричне енергије, побољшањем енергетске ефикасности... Од 1985. године није изграђен ни један нови блок, али је, великим капиталним ремонтима и повећањем снаге појединих блокова, у производњи постигнут ефекат као да је изграђен један нови блок снаге око 400 мегавата. И све је постигнуто уз напоре и залагања. Упркос многобројним проблемима. Чак ни поплаве које су обележиле прошлу годину у Србији наневши и ПД ТЕНТ огромну материјалну штету нису могле да спрече да велики ремонт блока ТЕНТ А-3 буде завршен квалитетно.

Р. Радосављевић

Од корпоративизације очекујемо ефикаснији рад фирме

- Нормално је да свако предузеће разматра да ли може функционисати са мањим бројем радника - На блоку ТЕНТ А-3 урађено је све у обиму који је уговором предвиђен - Код Посебног колективног уговора мораће споразумима неке ствари да се дорађују јер немогуће је једним актом обезбедити регулисање свих односа у целом ЕПС-у

Између 7. марта прошле и ове године Привредно друштво ТЕНТ се суочило са два велика искушења: поплавом катастрофалних размера и великим ремонтом блока ТЕНТ А-3. Мр Чедомир Поноћко, директор ПД ТЕНТ, у разговору за наш лист, поводом 45. година од почетка рада првог блока у ТЕНТ-у, наглашава да су оба велика изазова решена на најбољи могући начин. Празник фирме била је прилика да са директором Поноћком попричамо о овоме, али и о другим важним темама, као што су корпоративизација ЈП ЕПС или недавно потписивање Посебног колективног уговора за ЕПС.

Навршава се 45. година од почетка рада блока ТЕНТ А-1. За скоро пола века термоелектране у Обреновцу су израсле у највећег произвођача струје у Србији. Ви сте на челу ПД ТЕНТ већ 2 године. Какве сте утиске стекли о ТЕНТ-у, њеним запосленима и функционисању у оквиру система ЈП ЕПС?

- ТЕНТ је све старији и старији. Блок ТЕНТ А-1 је најстарији, али, као што се зна, ради већ толике године без проблема. И сада на том блоку имамо бруто производњу струје 3,8 милиона киловат-сати и поред тога што се греје и град. Значи, ти стари блокови, А-1 и А-2, још нису за потцењивање. Надамо се да ће бити могућности да се ревитализују, односно да их обновимо на такав начин да им продужимо век за наредних тридесет година. Али, то би значило веће улагање. Ми мислимо да ће се наћи интерес за то да се они ревитализују, обнове, реконструишу.

Ево, ја сам овде већ две године и, ако изузем ту катастрофу од поплаве, све остало је било сјајно. Мислим да смо се и око те поплаве фино сложили и лепо смо сарађивали. И најпаметнији људи ако не сарађују од тога вајде нема. Ми смо и у том грдном времену сарађивали врло лепо, тако да је не само стручност била на висини, него

Мр Чедомир Поноћко

и колегијалност. Могу да кажем да ТЕНТ има, без улагивања, изванредне инжењере. Кад кажем инжењере, ја мислим на техничке људе генерално, али не само на техничке људе, мислим и на пратеће службе мада је тако их назвати непопуларно. Ови силни блокови не би радили без квалитетних људи, не би радили на такав начин, а посебно не би радили толике године са рекордним производњама.

Никад не треба губити из вида да се 20 милијарди киловат-сати годишње произведе у ТЕНТ-у укупно. Ево сада (11. фебруар - примедба Р.Р.) у ТЕНТ А ради свих шест блокова. Раде по захтеву диспечера, по потрошњи. Могу да раде без проблема пуном снагом. Кад нема потребе за тим, онда се та снага мало смањује.

Ми смо у оквиру ЕПС-а добро сарађивали. Две основне дирекције са којима смо највише радили су Дирекција за производњу и Дирекција за инвестиције. Мислим да је то било све задовољавајуће, али, ипак, главни посао је овде обављан и највише заслу-

га за све што се овде урадило припада људима који овде раде.

Почетак 2015. године је обележио завршетак ремонта на блоку ТЕНТ А-3. Како Ви оцењујете радове на овом блоку с обзиром на то да су касније започели због прошлогодишње поплаве и да су трајали дуже него што је планирано?

- Блок А-3 је велика тема. Ту су потрошене велике паре, али је и урађено јако пуно. Турбине високог и средњег притиска су потпуно нове, а код турбине ниског притиска је скоро све ново, тако да и за њу можемо да кажемо да је нова. Код генератора статор је комплет нов, док су оклоп и ротор стари. Пола котла је ново. Урађени су филтри, урађен је нови систем са денитрификацијом. Радио је огроман број фирми.

Имали смо "кашњење". Није то право кашњење јер ми смо планирали да почнемо у мају, па је била поплава. Онда смо то одложили за 1. јун. Када смо видели да са тендерима не можемо стићи, почетак ремонта смо одло-

жили за 1. јули. Са два месеца закашњења смо ми кренули. Стоосамдесет дана је предвиђено за тај велики ремонт, међутим није исто радити 180 дана у летњим месецима или радити 180 дана где ћете захватити новембар и децембар, а, ето, ми смо закачили из тих разлога и јануар. Крајем јануара су практично завршени сви послови, а онда је кренуло пуштање у погон и све недаће које га прате. После толико уграђене опреме незаобилазне су и "дечје болести". Увек има неких недостатака, није то ништа изненађујуће. Блок ради ових дана пуном снагом без проблема. Кад се изврше подешавања на филтру и кад се изврше остала подешавања на котлу, онда ћемо видети који су ефекти везано за филтрирање материјала који са димом иду у атмосферу, а видећемо и какво је стање азотних оксида.

Урадили смо огроман посао и на блоку ТЕНТ А-1, али А-3 је баш специфичан и на њему је, као што сам већ рекао, јако пуно рађено. Сви скупа смо задовољни иако је много, много тешкоћа било, пре свега административних. Док је трајао ремонт имали смо редовне састанке у нашој великој сали која је увек била крцата. Повишеног тона није било међу људима, није било трвења и поред свих тешкоћа. Урађено је све у обиму који је уговором предвиђен, тако да смо стварно врло задовољни што се сада из далека, од обреновачке цркве, види да сија један блок. Е, тај што се сија, то је блок А-3.

Ове године почела је корпоративизација ЈП ЕПС. Садашња привредна друштва постаће од 1. јула огранци. Колико ће то, по Вашем мишљењу, ослабити или ојачати досадашњу улогу обреновачких термоелектрана у систему ЕПС-а и ван њега? Хоће ли бити вишка запослених у ТЕНТ-у?

-Што се тиче корпоративизације ЕПС-а, главна ствар би требало да се догоди од 1. јула ове године. Ево, пре не много дана именовани су извршни директори. Формиран је Одбор извршних директора ЕПС-а који практично преузима на себе овлашћења скупштина привредних друштава и многе друге функције. Нормално, од сваке нове организације се очекује да буде успешнија од претходне. Надамо се да ће то да буде тако. Ми смо имали срећу да је за извршног директора нашег "главног ресора" постављен Драган Јовановић који је то стварно служио својом каријером и кретањем

у служби. Он је човек огромног искуства. Радио је и овде, у ТЕНТ-у. Чак 8,5 година је провео у Костолцу. Он је човек који одлично разуме овај посао.

Од корпоративизације се очекује да се ради ефикасније, да се ради са бољом субординацијом. Није то баш толико било наглашено до сада; привредна друштва су била поприлично самостална у функционисању. Али, не треба ту нико да се плаши. Ни директор ТЕНТ-а да ће му бити смањен обим посла јер за вредног човека посла увек има довољно, а није ни лоше бити растерећен неких послова који су административни. А што се тиче радне снаге, нормално је да свако предузеће разматра да ли може функционисати са мањим бројем радника. Лако је смањити број радника ако имате велику гомилу пара и ако сте у стању да платите спољне извођаче. Наша радна снага је, морамо признати, доста јевтина и пуно је исплативија него та предузећа која су ван ЕПС-а, посебно предузећа из иностранства. Њихова цена рада је далеко већа и нормално је да су услуге које они пружају за нас баснословно скупе. Тако да је питање шта значи формално смањивање броја радника и колико значи, јер посао не може да побегне никуда, он мора да се извршава. Хоће ли га извршавати људи који су унутар ЕПС-а или ће га извршавати неко ко ће бити плаћен од ЕПС-а, то је сад велико питање шта је исплативије и шта је боље. Није ту битан само чисто профитни ефекат, већ је важан и тај социјални ефекат који се понекад кроз либерализам занемарује. Међутим, и земље са најлибералнијим капитализмом виде да без интервенције и учешћа државе не може да се установи чисто профитна фирма која ће само о профиту да мисли и ништа више. Јер, ако бисмо размишљали искључиво о профиту, онда бисмо много шта затворили. Да ли је корисно да урадимо то и да ли је то добро са државног интереса, то је већ јако проблематично. Већ сам рекао да очекујемо да ће корпоративизација ојачати фирму, али на крају се ипак види резултат. Сам резултат мора да буде добар да бисмо хвалили организацију. Надамо се да ће тај резултат бити добар.

Ту, као што се зна, главне активности крећу од 1. јула ове године и то са циљем да се до 2016. године уђе у организацију која ће бити комплетно другачија. ЕПС би требало да поста-

не акционарско друштво. Како ће то функционисати-видећемо. Надамо се најбољем.

Шта мислите о недавно потписаном Посебном колективном уговору за ЈП ЕПС?

-Што се тиче колективног уговора, он је потписан као јединствен колективни уговор. Он носи назив Посебни колективни уговор и на јединствен начин регулише права радника у целом ЕПС-у. Добро је да се на униформан начин дефинишу права радника. Међутим, мораће ту још некаквим споразумима неке ствари да се дограђују јер немогуће је једним актом обезбедити регулисање свих односа у целом ЕПС-у. ЕПС је врло разноводан и мораћемо додатним актима да побољшамо функционисање и да отклонимо застоје које би тај општи акт могао да изазове ако се буквално схвати и ако се буде примењивао као да ту никаквих варијанти нема. Мораће да се разним упутствима додефинишу још неке ствари, али то нису темељне, крупне ствари. Најкрупније ствари су дефинисане самим колективним уговором.

И на крају, како видите ТЕНТ кроз годину дана? Чиме ћемо моћи да се похвалимо следећег 7. марта?

-Једна година је врло кратак период у историји ТЕНТ-а. Ја не очекујем да ће ту бог зна шта да се промени, осим што очекујем да ће наредне зиме копови у "Колубари" радити пуно боље него што су радили у овој зими и у периоду пре зиме. Надамо се да ће коп "Тамнава - Западно поље" бити оспособљен у потпуности. Као што се зна, ми смо увезли одређену количину угља. Да није било прошлогodiшње поплаве, сигурно нам тај угаљ не би био потребан.

Иначе, у овој години имамо само већи ремонт блока ТЕНТ А-2, а питање је шта ће се радити у термоелектрани "Морава" јер ту је могуће да се ради јако пуно, а могуће је да се ради и рестриктивно. "Морава" је под великим знаком питања с обзиром да има поприлично резерви што се тиче малих блокова и њихових судбина. Следствено томе, размишљања су да ли је исплативо улагати у нешто што ће бити у неко догледно време угашено. Видећемо шта ће бити са "Моравом" јер све зависи од одлука пословодства ЕПС-а и државне политике.

Р. Радосављевић

ЕПС је један ТИМ

Александар Обрадовић, директор „Електропривреде Србије“, и део чланова Одбора извршних директора ЕПС-а посетили су 11. фебруара 2015. седиште Рударског басена „Колубара“ у Лазаревцу и са менаџментом овог привредног друштва и синдикалних организација разговарали су о почетку процеса корпоративизације компаније.

Како је истакао Обрадовић, ово је први састанак у низу сусрета са представницима свих привредних друштава у оквиру ЕПС-а. Након што је Влада Републике Србије крајем прошле године донела закључке о новим статутарним променама у компанији, почело је ново поглавље у развоју српске електропривреде.

- Суштина процеса корпоративизације је да су сада сви у оквиру ЕПС-а и формално један тим. Залагањем свих запослених у оквиру система, преузимањем одговорности и повећањем ефикасности, бићемо припремљени за буран период који очекује српску електропривреду на тржишту електричне енергије. У интересу свих нас је корпо-

Припрема за буран период који очекује ЕПС на тржишту електричне енергије

ративизација компаније, кроз процес централизације и унапређење процеса управљања. Прва фаза трајаће до 1. јула ове године, са циљем да етапно, до 1. јула 2016. године, ЕПС група постане акционарско друштво. ЕПС мора остати јединствена и јака фирма, како не би било простора за распарчавање компаније, а са основним циљем да ЕПС остане већински државно предузеће, као највитаљнији државни ресурс. Кроз централизацију компаније и унапређење процеса управљања успемо да створимо ефикаснију, конкурентнију и боље организовану компанију, рекао је Обрадовић.

Обрадовић је објаснио да је изузетно важно да се сви нивои управљања

укључе у интерну комуникацију како би дали идеје и смернице за потенцијалне уштеде и повећање ефикасности. Како је на састанку истакнуто, рударство је витална грана ЕПС-а, а РБ „Колубара“, као највећи произвођач угља у земљи, од изузетног значаја за одржавање електроенергетске безбедности и независности.

Састанку су присуствовали извршни директори Александар Сурла, Драгана Рајачић, Слободан Митровић и Драган Јовановић, Милорад Грчић, директор РБ „Колубара“, менаџмент овог ПД и представници огранака, производних погона и сектора, као и синдикалних организација ЕПС-а и РБ „Колубара“.

e-info

SAP HCM ПРОЈЕКАТ У ЕПС ГРУПИ

Почеле обуке

Пројекат имплементације SAP HCM система за управљање људским ресурсима и обрачун зарада почетком фебруара ушао је у други део фазе реализације решења. У оквиру ове фазе консултанти су подесили систем у складу са усвојеним документима концептуалног дизајна решења и у току је представљање система члановима пројектног тима.

Како је реч о пројекту који подржава актуелне процесе трансформације целокупног система ЕПС групе, обукама присуствују представници свих привредних друштава, који ће након обуке реализовати и тестирање система. Овај захтеван и комплексан пројекат обухвата функционалности организационог управљања, кадровске администрације, селекције кадрова, управљање обукама, као и функционалности управљања временом и обрачуна зарада на нивоу ЕПС групе.

Нови систем ће омогућити централизацију података

Поред обука, започеле су и активности у вези са припремом миграције података из постојећих система у нови систем групе.

Циљ овог пројекта је ефикасно централизовано управљање људским ресурсима, како би ЕПС као пословни систем одговорио на адекватан начин захтевима тржишног пословања. Нови систем ће, поред центра-

лизације података, омогућити и пуну хармонизацију пословних процеса, њихову оптимизацију и бољу транспарентност пословања. SAP HCM систем управљања људским ресурсима по плану улази у продуктивни рад у мају, а затим се у неколико етапа до краја године уводе сви делови система.

e-info

СВЕЧАНО ОБЕЛЕЖЕН ЗАВРШЕТАК РАДОВА НА РЕВИТАЛИЗАЦИЈИ БЛОКА ТЕНТ А-3

Завршен значајан посао

Поводом успешног завршетка радова на ревитализацији блока ТЕНТ А-3, у овом огранку ПД ТЕНТ је 24. фебруара одржана презентација о најзначајнијим сегментима пројекта са пригодним коктелом за све учеснике у овом послу. Говорећи о оствареним циљевима пројекта, Михаило Николић, директор ТЕНТ А и директор пројекта, је рекао да је повећана снага овог блока са 305 на 328,4 MW, продужен његов радни век, повећана поузданост у раду и енергетска ефикасност, а створени су услови и за смањење негативног утицаја на животну средину у раду овог постројења. У реализацији овог пројекта, вредног 78 милиона евра, учествовало је више од 30 домаћих и страних фирми.

- На овом блоку је практично промењено две трећине постројења што довољно говори о његовом обиму и сложености. Замене је постојећа турбина новом повећане снаге на 328,4 MW која је пројектована да ради и у топлификационом режиму, обављен је капитални ремонт генератора са заменом корсета и фабричким ремонтом ротора генератора. На котловском постројењу уграђено око 800 тона цеви и опреме и заварено 28.422 споја, а имплементирана је нова верзија Сименсовог система управљања, Siemens SPPA T-3000, рекао је Михаило Николић.

Представљајући репрезентативни тим стручњака ТЕНТ-а, руководиоце девет ЛОТ-ова, Николић је истакао да је у овом послу учествовало још неколико десетина инжењера, пре свега младих људи, који су својим искуством и знањем, такође, дали значајан допринос у овом подухвату. Николић је нагласио и да је, током радова, остварена веома добра сарадња са извођачима радова који су у великом броју били ангажовани на овом послу, а што је омогућило да пројекат „увек напредује, без икаквих застоја“.

По речима директора ПД ТЕНТ мр Чедомира Поноћка, овако обиман посао није протекао и без извесних потешкоћа.

- Највише неизвесности је било у радовима на реконструкцији електрофилтера и замени LNOx горюника. Главне ефекте о урађеном послу сагледаћемо по истеку гаранцијских испитивања. Ефекти се огледају у смањењу емисије прашкастих материја из димног гаса испод 50 милиграма по нормалном кубном метру и смањењу емисије азотних оксида испод 200 милиграма по нормалном метру кубном, рекао је Чедомир Поноћко.

Да је посао добро одрађен потврдио је и Саво Безмаревић, главни инжењер производње ТЕНТ А, који је у једном делу презентације, директно on-line везом, поднео извештај о тренутном стању блока А-3.

- Блок А-3 тренутно ради на новом номиналном оптерећењу од 328 MW са номиналним параметрима. У току је оптимизација новог система сагоревања са сниженом емисијом азотних оксида. Блок је од 6. фебруара, до сада, имао само један застој и у принципу је потпуно спреман за комерцијални рад и производњу електричне енергије, рекао је Саво Безмаревић.

М.Вуковић

Михаило Николић, директор ТЕНТ А, представља пројекат ревитализације блока А-3

Саво Безмаревић, главни инжењер производње ТЕНТ А, је говорио о стању блока А-3 on-line

На презентацији су присуствовали представници ЕПС-а, извођачи радова, испоручиоци опреме и остали гости

Друга младост „тројке“

- Синхронизација блока ТЕНТ А-3 извршена 4. фебруара у 21.27 часа. – Повећана инсталисана снага блока са 305 MW на 328,4 MW. - Поред замене и уградње модернизованих уређаја реализована су и два еколошка пројекта. - У реализацији пројекта вредног око 78 милиона евра, учествовало више од 30 домаћих и страних фирми.

У среду, 4. фебруара 2015. године, у 21.27 часова на електроенергетску мрежу Србије синхронизовао је блок ТЕНТ А-3, а, недуго потом, 6. фебруара, изведен је на номиналну снагу. Од тада је остао у стабилном раду и потпуно расположив да ради у пуној снази, чиме је крунисана реализација једног од најзначајнијих пројеката у оквиру ЈП ЕПС и ПД ТЕНТ, која је започела 1. јула 2014. године. У ситуацији када скоро три деценије у Србији није изграђен ниједан нови термоенергетски капацитет, ревитализација постојећих постројења, попут овог, са повећањем њихове снаге, представља значајан допринос за очу-

вање стабилности електроенергетског система Србије и сигурност у снабдевању потрошача електричном енергијом.

Имајући у виду чињеницу да се у реализацију веома обимног и сложеног посла храбро кренуло, само месец и по дана после катастрофалних поплава које су у мају прошле године погодиле општину Обреновац, када су и сама постројења у ТЕНТ А била угрожена од водене стихије, може се рећи да је њиховим завршетком остварен и јединствен градитељски подвиг. Такав утисак не умањује ни чињеница да је продужен рок за његов завршетак за месец и нешто више дана, у односу

на првобитно утврђен термин план. Напротив, остварени циљеви који су били постављени пред почетак радова то најбоље илуструју. Постројење које ове године обележава 39 година рада је, након ревитализације, изашло „млађе“, снажније, поузданије, енергетски ефикасније и мање штетно по животну средину у свом окружењу. Снага блока ТЕНТ А-3 је повећана са 305 MW инсталисане снаге на 328,4 MW и то је треће постројење на ТЕНТ А, поред блокова А-5 и А-6, које је оснажено за додатне мегавате. У реализацији овог пројекта, вредног око 78 милиона евра, учествовало је више од 30 домаћих и страних фирми и испоручилаца опреме.

Током 218 дана, колико су трајали радови на овом блоку, замењено је две трећине опреме и уграђено више нових и модернизованијих уређаја, а поједини захвати који су на „тројци“ изведени били су премијерни, без ранијих примера у пракси у овим електранама. По први пут од њиховог оснивања догодило се да ремонтни радови на једном блоку буду окончани у зимском периоду и да, при том, „вежу“ две календарске године и три годишња доба. Зима је, међутим, била благонаклона према градитељима, који су показали максималну ангажованост, обученост и спремност за рад и у неповољним временским условима.

▲ ТИМ ЗА ВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА

На челу тима као директор пројекта био је Михаило Николић, директор ТЕНТ А. Руководилац пројекта за ЛОТ 1-6 и ЛОТ 9 је Свето Добријевић а његов заменик Соња Филиповић.

Руководилац пројекта за ЛОТ 7 и 8 је Милош Влајић, а његов заменик Дејан Станковић. Руководиоци по ЛОТ-овима су: Ненад Ђорђевић (ЛОТ 1 - Цевни систем котла), Срђан Јосиповић (ЛОТ 2 - Турбинско постројење), Глишо Класнић (ЛОТ 3 - Генератор и електростанарија), Драган Ивановић (ЛОТ 4 - Остала постројења), Бранислав Живковић (ЛОТ 5 - Грађевински радови), Звездан Караћ (ЛОТ 6 - Миграција телеперма ТГЦ), Илија Чаировић (ЛОТ 7 - NOx горионици), Зоран Голубовић (ЛОТ 8 - Електрофилтер), Саво Безмаревић (ЛОТ 9 - COMMISSIONING). Чланови тима су била и одговорна лица из комерцијалног, финансијског, правног и БЗР и ЗОП сектора.

СЛОЖЕН И ЗАХТЕВАН ПРОЈЕКАТ

Блок ТЕНТ А-3 је, да подсетимо, заустављен 6. јуна 2014. године у 7 сати и 17 минута и остао је у застоју.

Период до јула месеца био је искоришћен за обављање свих неопходних припремних радова (хлађење и обезбеђење постројења, блиндирање заједничких веза са другим блоковима, израда непропусних преграда ка блоку А-2 и на коти 17 метара код напојног резервоара, израда скела и припремни радови за демонтажу изолације, организација

смештајног магацинског простора, пријаве градилишта извођача и преглед захтеване документације, организација градилишта и начин пријема добара).

На првом састанку пословодства ПД ТЕНТ са извођачима радова и испоручиоцима опреме, одржаном 25. јуна 2014. године, представљени су основни параметри пројекта подељеног у девет ЛОТ-ова, његови циљеви, организациона шема тима за његово вођење и термин план реализације.

Демонтажно-монтажним радовима на турбинском постројењу 1. јула и званично су отпочели радови на ревитализацији блока А-3.

Од обимних и сложених захвата, којима је овај пројекат, итекако, обиловало, наведићемо само неке. У котловском постројењу замењено је, на пример, 800 тона цевог система котла и опреме и заварено 28.422 споја, тако да је 1. децембра 2014. године успешно обављена хладна проба цевог система котла. Замењена је и постојећа турбина новом, извршен је ретрофит сва 3 цилиндра турбине са повећањем снаге на 328,4 MW која је пројектована да ради у топлификационом режиму са максималним конзумом од 200 MWT.

Обављен је и капитални ремонт генератора са заменом корсета и фабричким ремонтом ротора генератора.

Допрема и истовар новог корсета генератора са специјалног вангабаритног вагона и његово подизање на коту од 9 метара представљао је један од атрактивнијих догађаја на градилишту. Крајем септембра 2014. године је, наиме, уз помоћ две телескопске аутодизалице, носивости 130 и 200 тона, обављен истовар овог уређаја тешког око 180 тона и повећане инсталисане снаге од 389 мегаволт ампера (MVA), који је трајао 10 часова. После више од месец дана кор-

сет генератора је подигнут и постављен у машинску халу на коту 9 метара, за нешто мање од 10 часова. Ову сложу операцију извели су специјалисти из пољске фирме „ЗРЕ Катовице“, који су, помоћу челичне конструкције за подизање терета до 240 тона, за ту прилику постављене, и специјалних алата и хидрауличких цилиндара, дизали овај терет брзином од 0,7 милиметара у секунди.

Поред стандардних ремоната који су обављени на свим постројењима блока А-3, извршена је и замена ватросталног озида реци канала и металне носеће конструкције озида где је уграђено 776,5 тона ватросталног материјала, 272 тоне изолационог ватросталног материјала и 38 тона челика. Уграђено је још и 17.381 квадратни метар нове изолације и 1.112 квадратних метара поправке постојеће.

Модернизован је, такође, и систем управљања блоком, односно, извршена је миграција апликативног софтвера, интерфејс са TGC, као и адаптација управљачког система DCS-а блока Siemens (миграција основног софтвера и хардвера система, миграција са Siemens TXP на систем Siemens SPPA T3000, увођење свих измена у систем насталих услед радова на постројењу). Обављена је и замена регулације турбине увођењем новог Алстомовог регулатора „Alspa Controstream“.

ЕКОЛОШКО ЛИЦЕ „ТРОЈКЕ“

Пројекат је имао и своја два, веома важна, еколошка сегмента. Имплементиран је систем за редукацију емисије азотних оксида (LNOx) по систему „кључ у руке“ (пројектовање, израда, испорука, демонтажно-монтажни радови, инсталирање и пуштање), у који је уграђено укупно 564 тоне раз-

личитих делова и опреме. Заменом NOx горионика угља у котловском постројењу, који су модернијег дизајна и облика, створени су услови за смањење емисија азотних оксида на 200 mg/Nm3, што је у складу са европским нормама и смањење максималне емисије угљен-моноксида на ниво испод граничне вредности, као и одржавање и повећање пројектног степена корисности котла.

На другој страни, реконструкцијом електрофилтерског постројења биће омогућено смањење емисије прашкастих материја на ниво испод 50 милиграма по нормалном метру кубном што је у складу са европским стандардима. Као основа за ново електрофилтерско постројење, тешко око 2200 тона, израђена је велике плоча од бетона, површине од 800 квадратних метара и дебљине 95 сантиметара. Демонтирано постојеће електрофилтерско постројење било је тешко 1100 тона. Висина старог је била 22 метра, а ширина 17, док је ново високо 32 метра а широко, 21 метар.

Све функционалне пробе и завршне активности, које су уследиле након завршетка ових радова, показале су да ствари иду у добром правцу, што се на крају и догодило, проласком кроз циљ 4. фебруара ове године. У току су оптимизације система NOx а следе гаранцијска испитивања NOx, електрофилтера и турбине.

Успешном завршетку посла допринела је, свакако, и добра међусобна сарадња и координација између свих учесника на овом послу, што је више пута истицано на редовним дневним и недељним састанцима инвеститора и извођача. Томе су допринели и месечни састанци (одржано је шест) на којима су руководиоци ЛОТ-ова, заједно са представницима извођача радова, подносили пословодству детаљне месечне извештаје о динамици реализације овог пројекта и усклађивању рокова са динамиком радова на терену.

Градитељи и сви који су учествовали у ревитализацији „тројке“ могу да се похвале и „здравственим картоном“ овог пројекта. Током 218 дана радова, забележено је 34 повреде на раду, од тога 31 је била лаке природе и 3 теже повреде, а регистровано је и 14 интервенција ватрогасне јединице у гашењу мањих пожара, што потврђује да је поклоњена велика пажња безбедности и заштити свих учесника на градилишту.

М.Вуковић

Пребродити „дечје болести“

- Посебан колективни уговор за ЕПС потписан 27. јануара, а на снагу ступио 7. фебруара ове године. „Празан ход“ од десетак дана, али и неке нове одредбе, проузроковали су низ недоумица и нејасноћа, које треба разрешити у наредном периоду, сматра Ненад Радојичић, руководиоца Сектора за људске ресурсе ТЕНТ-а

Преговори у вези са закључењем Посебног колективног уговора за ЈП ЕПС окончани су 27. јануара, потписивањем од стране представника Владе Србије и Синдиката ЕПС-а. Међутим, новоусвојени документ је (из техничких разлога) регистрован са извесним закашњењем, па је у „Службеном гласнику“ објављен 6. фебруара, тако да је званично ступио на снагу тек 7. фебруара ове године. „Празан ход“ од десетак дана, колико је протекло од чина потписивања до ступања на снагу, проузроковао је извесне тешкоће на почетку његове примене. Са каквим се препрекама, већ на старту, суочило наше привредно друштво и по чему се нови колективни уговор разликује од досадашњег, питали смо Ненада

Радојичића, руководиоца Сектора за људске ресурсе ПД ТЕНТ.

- Имали смо не превише дуг, али, ипак, период без колективног уговора, из којег је „изронило“ доста недоумица и нејасноћа. С једне стране, питање је шта применити у том периоду. С друге стране, појавиле су се и одређене недоумице у погледу примене новог Колективног уговора, од његовог ступања на снагу, рекао је Радојичић на почетку разговора.

Због актуелности проблема и хитности реаговања, организовано је неколико састанака на ове теме. У ТЕНТ-у је 10. фебруара одржан састанак пословодства са представницима оба репрезентативна синдиката, на којем се разговарало о условима и последицама примене новог Колективног уговора. Још један

скуп уследио је 18. фебруара у Људским ресурсима ЕПС-а, а учествовали су руководиоци те функције у ЕПС-у и привредним друштвима, као и правници који се баве овом облашћу.

- Из законских и одредаба колективних уговора које се односе на рок важења и ступање на снагу КУ проистиче да се у периоду у којем немамо закључен КУ, нити донет Правилник о раду, на питања која нису регулисана уговорима о раду примењују одредбе Закона. У ПД ТЕНТ то практично значи да би поједине стопе увећања зараде (за ноћни рад, прековремени рад итд) биле ниже од оних које се примењују годинама уназад, а које су предвиђене и новим Колективним уговором. С тим у вези, на састанку у Људским ресурсима ЈП ЕПС заузет је став да би Колективни уговор требало

применити на месец фебруар у целини. Коначна одлука о овоме тек треба да буде донета, каже Ненад Радојичић.

Што се тиче примене новог Колективног уговора, наш саговорник је указао на неколико суштинских промена у односу на доскорашње стање, као и на нека од бројних питања која изазивају недоумице.

- Чињеница да се низ појединачних или колективних уговора код послодавца замењује јединственим колективним уговором за ЕПС довела је до тога да су у њему изостављене неке специфичности које су карактерисале поједина привредна друштва. Можда и кључна промена састоји се у томе што је ПКУ увео право на увећање основне зараде за рад у смени, по стопи од 8,9 одсто. У привредним друштвима у којима сменски рад до сада није био посебно вреднован, та одредба је потпуно јасна, као и начин њене примене. Али, у привредним друштвима попут ТЕНТ-а, где је сменски рад, на врло јасан начин и у прецизно израженој мери, вреднован кроз коефицијент радног места (односно кроз основну зараду), није сасвим јасно на шта и како треба применити увећање, јер свака посебна варијанта носи различите последице. Наиме, из Посебног колективног уговора проистиче да поменуто увећање треба применити на основне зараде, а оне у ТЕНТ-у већ укључују део за сменски рад, што би онда значило двоструко плаћање једног те истог. Уколико би се то увећање примењивало на основне коефицијенте (без додатка за смену), за сменске раднике у ТЕНТ-у то би значило не повећање, него смањење зарада, нагласио је Радојичић.

Нови колективни уговор предвиђа да се коефицијенти за обрачун основне зараде утврђују на основу методологије коју споразумно утврђују послодавац и синдикат.

- На основу наших искустава, тај процес може веома дуго да траје, пошто треба да резултира споразумом више учесника. У случају ПД ТЕНТ, које има два репрезентативна синдиката, то није нешто што се може постићи лако и брзо, оценио је он и додао:

- У ТЕНТ-у је преовладао став, који су на наведеном састанку подржали и представници оба репрезентативна синдиката, иако не сви, да до евентуалног доношења нове мето-

дологије треба наставити са применом досадашњег начина вредновања сменског рада, с обзиром на то да је ово питање регулисано уговорима о раду. То практично значи обрачун зарада у складу са уговорима о раду, без додатног увећања од 8,9 одсто, јер је увећање за сменски рад већ укључено у основну зараду и то на начин повољнији по запослене. Основ за то постоји и у Посебном колективном уговору, као и у Закону о раду, у којима је утврђено да се одредбе колективног уговора и закона примењују на права и обавезе који нису утврђени уговором о раду. Пошто је у ПД ТЕНТ питање увећања зараде за смену регулисано уговорима о раду, којим је основна зарада дефинисана не само кроз новчани износ, него и кроз начин његовог утврђивања (при чему је исказан и основни коефицијент и коефицијент за смену), овде није нужна примена одговарајуће одредбе Колективног уговора. С друге стране, Закон о раду (чл. 107) каже, између осталог, да се Уговором о раду може утврдити основна зарада у вишем износу од оне која проистиче из елементарног општег акта, односно КУ.

На питања како ће се примена новог колективног уговора за ЕПС рефлектовати на зараде запослених и да ли у том сегменту има некаквих новина, руководилац Сектора за људске ресурсе ТЕНТ-а дао је конкретне одговоре:

- Колективним уговором је предвиђено да се увећање за смену (и још нека посебна увећања) финансирају из додатних средстава за зараде. Сетимо се, међутим, да смо увећање за сменски рад у ПД ТЕНТ 2013. године увели из постојеће масе, што је изискивало унутрашњу прераспodelу средстава. Било је тада очекивања (па и најава) да ће се за ту намену добити додатна маса, али се то није десило. Зато би се ово сада могло третирати као добијање тог додатка са закашњењем од годину и по дана. Постоји још једна новина коју треба поменути, а то је могућност да, у складу са одредбом КУ, запослени оствари право на зараду по основу доприноса пословном успеху послодавца. Пословодство и Синдикат ЕПС-а закључили су споразум о томе.

Увођење јубиларне награде за 40 година рада, увећање средстава за рехабилитацију и рекреацију, за рад

синдиката и фондове солидарности, такође су неке од новина.

- Трећа промена, на коју треба указати, односи се на услове за рад синдиката, пошто је овај КУ направљен тако да вишеструко упућује на Синдикат ЕПС-а, тј. синдикалне организацију у оквиру Синдиката ЕПС-а, као искључивог корисника уговорених права - и кад је реч о средствима за рад синдиката, као и о средствима за рахабилитацију, рекреацију, културне и спортске активности, фондове солидарности... За привредна друштва у којима не постоје два репрезентативна синдиката то не представља битну промену, што, међутим, не важи и за ПД ТЕНТ. У наредном периоду предстоје нам састанци са представницима оба репрезентативна синдиката ТЕНТ-а, како бисмо заједнички нашли начин да се и та ситуација превађе, истакао је Радојичић, и наставио:

- Четврта последица, или промена у односу на оно што смо до сада имали, односи се на специфична уговорена права која су постојала у претходним КУ, као што су, на пример, права на плаћен неискоришћени дневни одмор и на тзв. условне сате, које је садашњи КУ препознао само на примеру рада на отвореном простору при екстремним температурама. У ТЕНТ-у је плаћање увећање цене сата било предвиђено и за рад у екстремним условима у погону (дакле, у затвореном простору). Пошто нови ПКУ тако нешто не предвиђа, нема ни основа да се настави са плаћањем ових услова.

Поред поменутих, постоје и ствари које нису везане директно за права запослених, али у значајној мери утичу да друштвено одговорно пословање фирме.

- Рецимо, имали смо колективним уговором уређено оснивање и финансирање Фонда друштвених активности, који је пружао извор дела средстава за рад Спортског друштва ТЕНТ, ЦОТК ТЕНТ итд. По новом КУ тога, такође, нема, па нам ваља размотрити последице и истражити могућности да се тако нешто очува. То су, у најкраћем, основне новине и кључне недоумице са којима се суочавамо на почетку примене новог Посебног колективног уговора за „Електропривреду Србије“, закључио је Ненад Радојичић.

Љ.Јовичић

Спрега струке и науке и у Србији дала сјајан резултат

- Иноваторски тим ТЕНТ-а награђен за Пројекат техничког унапређења котла блока Б-1, којим су добијени додатни "зелени" мегавати

Стручњаци Привредног друштва "Термоелектране Никола Тесла" Обреновац, овогодишњи су добитници признања Друштва термичара Србије, за техничко унапређење котла блока Б-1 у Термоелектрани "Никола Тесла" Б. Церемонија уручења уприличена је 6. фебруара, на Машинском факултету у Београду, уз присуство представника "Електропривреде Србије", реномираних фирми, научних института и факултета.

У име домаћина, присутне је поздравио, а лауреатима честитао, декан Машинског факултета, проф. др Милорад Милованчевић.

- Посебно бих истакао залагање менаџмента и запослених ЕПС-а, који су за време прошлогодишњих поплава успели да сачувају електране, одрже производњу електричне енергије и спрече да Србија остане у мраку. И у тим тешким данима ЕПС је показао да представља срце домаће привреде. У компанијама као што је ПД ТЕНТ, које

Поздравна реч председника Надзорног одбора ЕПС-а проф. др Бранка Ковачевића

производи половину српске струје, требало би отворати нова радна места, како би се младим, образованим људима пружио шанса за стицање драгоцених искустава, професионално усавршавање и напредовање, рекао је професор Милованчевић. На тај начин, сматра он, спречио би се одлив стручних кадрова, са којим се наша земља суочава већ дуги низ година.

Закључивши да је награда отишла у праве руке, председник Друштва термичара Србије, проф. др Милан Радовановић, подсетио је да је то удружење основано 1962. године, са циљем да се, између осталог, повежу истраживачке и образовне установе у земљи.

Као представник ауторског тима, инжењер Зоран Стојановић приредио је приказ техничког унапређења котла блока Б-1 уградњом додатног загрејача воде (економиј-

Директор ПД ТЕНТ мр Чедомир Поноћко прима престижно признање

зера) применом оригиналног решења везе са постојећим економијазером. Квалитетну презентацију употпунио је филм о капиталном ремонту блока ТЕНТ Б-1, који је урадило Одељење за односе с јавношћу и информисање ПД ТЕНТ.

Примајући престижно признање, директор ПД ТЕНТ, мр Чедомир Поноћко, истакао је бенефите награђеног пројекта, чијом су имплементацијом (у склопу капиталног ремонта блока Б-1 од 2012. године) добијени нови, такозвани зелени мегавати.

- Сваки мегават је велики добитак, а овим имамо скок са 620 на 650 MW – дакле, за читавих 30 мегавата. Када се добијени мегавати преточе у време на мрежи и произведене киловат-сате, то је јако пуно. На пројекту су најпре радили инжењери из Србије (не бих никог посебно да издвајам, јер је у питању велики број стручњака ТЕНТ-а, ЕПС-а, "Енергопројекта"...) али је те идеје било веома тешко спровести без учешћа страних фирми, због чега смо имали сарадњу са колегама из Немачке и Пољске, навео је Поноћко.

У свом обраћању присутнима, извршни директор за производњу ЕПС-а, Драган Јовановић, најавио је да је систем "Електропривреде Србије" на прагу озбиљних структурних промена и прилагођавања новим савременим условима пословања - од изласка на отворено тржиште, па до стварања услова за конкурентност у свим својим производима.

- Признање које је добио ТЕНТ улива оптимизам да се тај процес, који је започет још пре неколико година, сада успешно наставља и да наше блокове, од којих ниједан није млађи од 25 година, успевамо да одржимо у доброј кондицији, па чак и да значајно поправљамо економске параметре њихове производње. То је основ за сваку даљу надградњу, за повећање профитабилности пословања и за конкурентност у условима Европе. Производња у систему ЕПС и даље мора остати са обавезом да испуњава потребе система у смислу натуралне производње, али, такође, и у технолошком смислу, да одржавамо висок ниво који нам обезбеђује конкурентност. Ово што ТЕНТ ради доказ је да смо на добром путу, поручио је Јовановић.

Уз честитке награђенима, председник Надзорног одбора "Електропривреде Србије", проф. др Бранко Ковачевић, изразио је задовољство што су стручњаци највећег произ-

Заједнички снимак представника ЕПС-а, ПД ТЕНТ, Машинског факултета и Друштва термичара Србије

вођача српске струје у теорији показали, а у пракси применили своје знање и што је спрега струке и науке и у нашим условима дала сјајан резултат.

- Показало се да и у Србији можемо да радимо као сав нормалан свет. Да и овде могу да се праве нека иновативна решења, да та решења могу да се имплементирају у пракси и да имају повратни ефекат на економију, да се зарађује. Овим су подигнути и снага и производња, што се одмах претвара у новац - један проценат у енергетици, то су милијарде у новцу. Такође се показало да можемо да направимо конзорцијум домаће привреде који може да опслужује велики сис-

Презентација награђеног пројекта

тем као што је ТЕНТ. Наравно, нисмо били сами, имали смо помоћ светских стручњака који се баве том технологијом - Немаца и Пољака. Дакле, кад постоји воља и потребно технолошко знање, све може да се уради. Чини ми се да је то једини прави пут да се овде отварају нова радна места и да се кроз подизање економије решавају финансијски проблеми, а не само неким економским мерама, оценио је Ковачевић.

У образложењу одлуке о награђивању, председник Научног одбора Друштва термичара Србије и Комисије за доделу признања, др Миодраг Месаровић, објаснио је да Комисија овога пута није имала тежак задатак, јер су иза предлога да се награди управо пројекат ТЕНТ-ових стручњака стала три неприкосновена техничка ауторитета: Институт "Винча", Машински и Електротехнички факултет у Београду.

Свечана трибина доделе признања изазвала је велико интересовање научне и стручне јавности, а међу угледним званицама били су и доајени српске електропривреде и многе умне главе домаће науке.

Љ.Јовичић

Амбасадорка Кубе у Србији посетила ТЕ „Морава“

Амбасадорка Републике Кубе у Србији Adela Majra Ruiz Garcia и конзулка Melba Rosa Garcia Comas, заједно са члановима Посланичког клуба пријатеља Кубе у Скупштини Србије, 26. фебруара посетиле су Термоелектрану "Морава" у Свилајнцу, где их је срдечно угостила директорка Марија Стевановић, са сарадницима.

Изражавајући задовољство својом првом посетом ТЕ "Морава" и Поморавском округу, Њена екселенција, госпођа Ruiz Garcia, најавила је унапређење сарадње између две земље и народа, пре свега у области културе.

- Сви значајни културни програми приређују се у Београду, али је подједнако важно посетити и друге општине у Србији, како бисмо међусобно разменили мишљења и искуства. Због тога у будућности имамо намеру да организујемо посете другим општинама, као што смо данас обишли Свилајнац и Деспотовић. Из Обреновца, где сам била у два наврата, такође носим незаборавне утиске. Које год смо место посетили, наишли смо на отвореност, спонтаност и гостољубивост људи, истакла је амбасадорка Кубе и додала да наша два народа повезује посебна хемија, као и историјске везе од седамдесет година.

Захваљујући се угледним гостима на посети, Марија Стевановић је нагласила:

- Показали смо "личну карту" ТЕ "Морава" и пружили руку пријатељства тој земљи, како би наше везе убудуће биле још јаче и дубље. Наравно да можемо да сарађујемо у области привреде, образовања, здравства..., али је најлепше и најлакше успоставити сарадњу у култури.

Представљајући Посланичку групу пријатељства са Кубом, професор Љубиша Стојимировић је навео да та група у Скупштини Србије постоји већ неколико година и да моментално броји око 50 чланова.

- Драго ми је што су представнице дипломатског кора Републике Кубе по први пут посетиле једну од електрана ПД ТЕНТ и што је то управо ТЕ "Морава" у Свилајнцу. Такође ми чини задовољство и част што, као потпредседник Друштва српско-кубанског пријатељства, које постоји већ пуних четрнаест година, могу да будем њихов домаћин. Сматрам да су, без обзира на географску удаљеност Србије и Кубе, наша два народа у срцу веома блиска, поручио је Свето Добријевић, главни инжењер Сектора одржавања ТЕНТ А и потпредседник Друштва српско-кубанског пријатељства.

Након радног дела посете Термоелектрани "Морава" и општини Деспотовић, за угледне званице уприличен је излет до оближњег манастира Манасија, који је у 15. веку подигао Деспот Стефан Лазаревић, син српског Цара Лазара.

Љ.Јовичић

Произведено 1,57 милијарди киловат-сати електричне енергије

Током целог јануара су блокови А-1 и А-2 на ТЕНТ А, као и Б-1 и Б-2 на ТЕНТ Б били на мрежи, док је блок ТЕНТ Б-2 забележио најдужи рад од прве синхронизације 1985. године до данас.

Привредно друштво „Термоелектране Никола Тесла“ је у јануару произвело и у електроенергетски систем Србије предало 1.570.033.000 киловат-сати електричне енергије, што износи 20,22% мање од плана. Са произведеном електричном енергијом због хладне и топле резерве и секундарне регулације, која износи 257.365.000 kWh, пројектована производња би била остварена са 92,86%.

ТЕНТ А је у електроенергетски систем предала 677.902.000 киловат часова, што је за 30,33% мање од планиране производње. Потиснута електрична енергија, услед хладне и топле резерве и секундарне регулације, на овој електрани износи 180.740.000 kWh и са њом би план био реализован са 88,25 процената. У овом месецу су непрекидан рад на мрежи имали блокови А-1 и А-2, док је блок А-3 у ремонту.

Термоелектрана Б је произвела и предала у систем 807.356.000 kWh електричне енергије и тако је остварила план производње са 98,22%. На ТЕНТ Б, потиснута електрична енергија због топле резерве износи у јануару 39.777.000 kWh и са њом би план био реализован са 103,06%. Блок Б-2 је забележио рекорд у најдужем раду на мрежи од прве синхронизације и тако превазишао претходни забележени континуални рад из 1997. године. Блок Б-1 је радио без застоја.

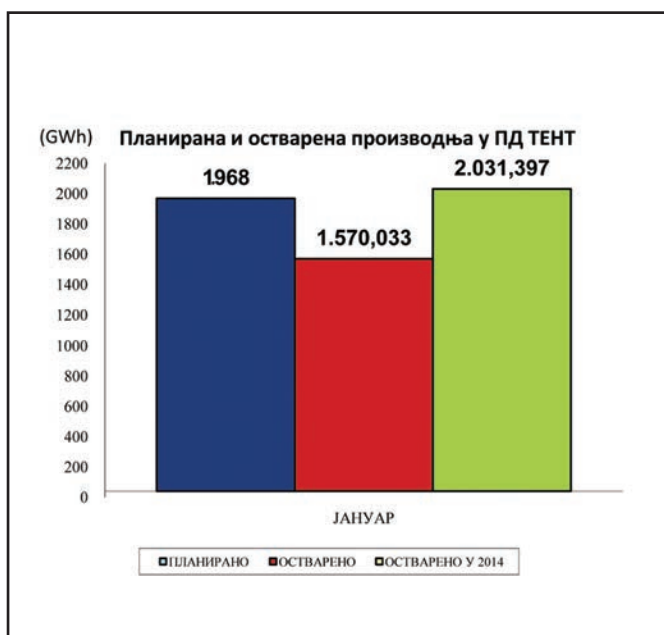
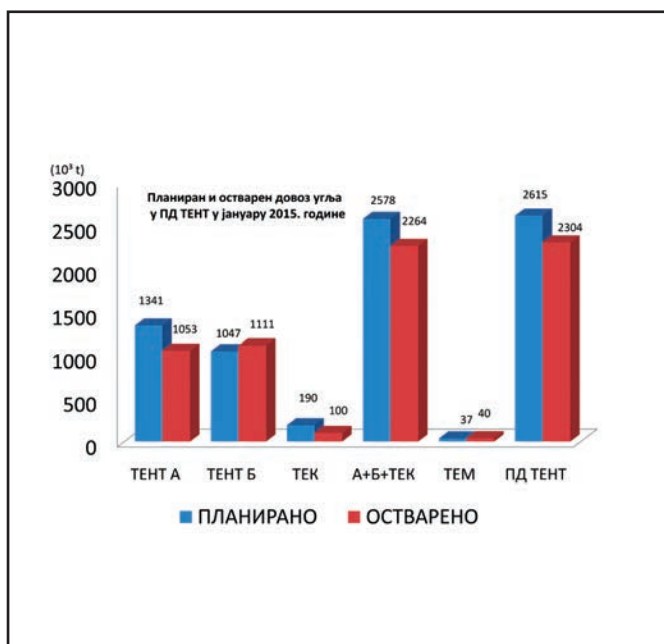
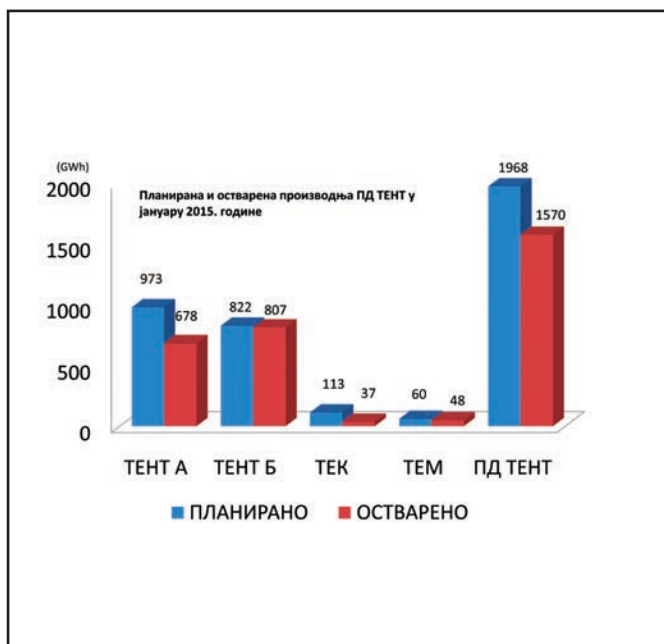
ТЕ „Колубара“ је у јануару произвела 37.007.000 kWh електричне енергије и тако остварила 32,75% од планиране производње. Потиснута електрична енергија због хладне резерве на овој електрани износи 10.696.000 киловат-сати електричне енергије. Блок А-3 је и даље у квару, док је блок А-1 у ТЕ „Колубара“ остварио план производње.

Термоелектрана „Морава“ је у електроенергетски систем предала 47.768.000 киловат сати електричне енергије што је за 20,39% мање од плана. Потиснута електрична енергија због хладне резерве у овој електрани износи 26.152.000 kWh и са њом би планирана производња била реализована са 123,20%.

Железнички транспорт је за ТЕНТ А, ТЕНТ Б и ТЕ „Колубара“ превезао 2.263.949 тона угља (РБК + Ибар), што је за 12,18% мање од плана. У ТЕ „Морава“ је из подземне експлоатације и са површинских копова доведено 39.572 тоне угља и остварење плана износи 106,95%.

Специфична потрошња течног горива је у Привредном друштву „Термоелектране Никола Тесла“ за 275,01% већа од норматива који износи 1,23 g/kWh.

Припремила: А. Стојановић

46 година од прве синхронизације блока

- У ТЕ "Морава" ове године предвиђен је капитални ремонт, али ће обим и вредност радова скројити финансијске "маказе"

Термоелектрана "Морава" у Свилајцу, 31. јануара 2014. обележила је 46 година од прве синхронизације свог јединог блока, инсталисане снаге 125 MW.

- Од пуштања у погон до 22. фебруара 2015. године, овај огранак ПД ТЕНТ остварио је 221.560 сати рада на мрежи, произвео 21.010.460 MWh електричне енергије и потрошио 24.668.085 тона угља, навела је тим поводом директорка ТЕМ-а Марија Стевановић и додала:

- Готово пуних пет деценија, ЕПС-ова "златна резерва" представља највећу развојну снагу Поморавског округа, али и значајан фактор стабилности домаћег електро-енергетског система.

У дугој историји ТЕМ-а и "Електропривреде Србије" претходна година била је једна од најтурбулентнијих. Када су, средином маја, незапамћене поплаве захватиле готово целу Србију и озбиљно угрозиле производне капацитете ПД ТЕНТ, "Морава" је све време остала у погону. Иако се нашла у непосредној опасности (само три центиметра је недостајало да вода прелије решетке на црпној станици и да блок престане са радом) успела је да се одржи на мрежи и, у ванредној ситуацији, допринесе снази и стабилности електроенергетског

Марија Стевановић

система. Поред превасходне бриге о постројењу, запослени и менаџмент електране пружили су немерљиву помоћ грађанима Свилајца током евакуације, обезбеђивања и поделе хуманитарне помоћи, испумпавања воде из стамбених, пословних и подрумских простора. Најугроженијим радницима чије је долове

оштетила водена стихија обезбеђен је принудни смештај у службеним становима. Захваљујући подршци ПД ТЕНТ, "Електропривреде Србије", ресорног министарства и државе, успешно је положен тежак испит професионалности, хуманости и солидарности. Радници и механизација ТЕМ-а поново су се нашли у "хуманој мисији" прошлог септембра, пошто су изненадне поплаве захватиле источну Србију (Грабовицу, Текију, Брзу Паланку...).

- И у протеклој години, упркос тешкоћама, највише активности и средстава усмерили смо на примарну делатност-производњу електричне енергије. Брига о погонском стању била је кључни предуслов за испуњење производних задатака, истакла је наша саговорница и подсетила:

- У периоду од 16. августа до 29. септембра 2014. одрађен је стандардни ремонт блока. Радове су обавиле 22 домаће фирме, са више од 150 извођача, а укупна вредност инвестиције износила је 226 милиона динара. Стабилан рад блока по повратку у погон потврдио је нашу оцену да су сви предвиђени послови одрађени стручно, квалитетно и правовремено.

Поред редовног одржавања, циљ прошлогодишњих активности био је да се утврди неопходност капиталног ремонта, који је планиран и најављен управо за 2015. годину. Међутим, због сложене економске ситуације и препоруке Владе да се штеди где год је то могуће, обим и вредност ремонтних радова скројиће се финансијским "маказама".

Према очекивањима, капитални ремонт ТЕ "Морава" продужио би радни век, повећао снагу, поузданост и енергетску ефикасност блока, док би уградња новог електрофилтра обезбедила поштовање европских стандарда у области заштите животне средине. Уз несумњиве бенефите за саму електрану, трајно би се решио и проблем грејања Свилајца и суседних општина.

Љ. Јовичић

▲ ДОМАЋА ПАМЕТ НА ЗАЈЕДНИЧКУ КОРИСТ

Децембра 2014. навршило се десет година од пуштања у рад савременог МПУ система у Термоелектрани "Морава". Био је то први систем за аутоматско управљање термо-блоком који је комплетно пројектован, произведен и инсталиран у Србији. Реализацијом тог пројекта, инжењери Института "Михаило Пупин", у сарадњи са стручњацима ЕПС-а, остварили су значајан технолошки продор и сврстали се у ред еминентних светских компанија, способних да испоруче изузетно сложене и захтевне надзорно-управљачке системе. Захваљујући квалитетној изради и уградњи, али и адекватној експлоатацији и одржавању у то време најновијег МПУ система, Термоелектрана "Морава" и данас функционише стабилно и поуздано. Поводом заједничног и обострано битног јубилеја, на пригодној свечаности у Београду, директорка Института "Михаило Пупин", проф. др Сања Вранеш, уручила је директорки ТЕМ-а, Марији Стевановић, специјалну плакету "за успешну сарадњу и развијање добрих пословних односа".

Донет Акт о индустријској железници

-Акт о индустријској железници је општи документ у којем су садржани сви услови и сви значајни технички подаци који се односе на железницу. -Кључни део ремонта Железничког транспорта је од 15. априла до 30. јуна.

Обавеза привредних друштава која поседују индустријску железницу односно индустријски колосек је да у складу са Законом о железници и Законом о безбедности и интероперабилности железнице донесу Акт о индустријској железници, односно Акт о индустријском колосеку. С обзиром да наша индустријска железница већ поседује сертификат о безбедности за превоз, поседује сертификат о безбедности за управљање железничком инфраструктуром и лиценцу за превоз, дакле сва три кључна документа за обављање превоза, хтели смо да заокружимо законску регулативу и да донесемо Акт који је обавезујући. Акт о индустријској железници ПД ТЕНТ је прво достављен Дирекцији за железнице на сагласност. Дирекција за железнице је прегледала Акт и доставила решење којим се саглашава, а након тога је директор ТЕНТ д.о.о. потписао је Акт чиме је он почео да важи од 11. фебруара, каже за лист ТЕНТ Саша Тривић, главни инжењер Железничког транспорта ПД ТЕНТ.

У Правилнику о садржини Акта о индустријској железници и Акта о индустријском колосеку је, како наглашава Тривић, побројано шта све треба да буде укључено у ова документа. Акт о индустријској железници има делове који се односе на пругу, железничка возна средства,

начин обављања превоза на индустријској железници, као и делове који садрже податке о одговорним лицима за надзор над спровођењем одредаба, одређују поступак измене документа и дефинишу датумступања на снагу овог Акта.

-Акт о индустријској железници је један општи документ у којем су садржани сви услови и сви значајни технички подаци који се односе на железницу. Ми даље, према Закону о железници, примењујемо и све остале прописе који су побрајани у нашим документима система квалитета, од неких правилника и прописа о организовању саобраћаја па све до одржавања возних средстава. Све то смо поменули у овом Акту. У Акту су побројана и сва возна средства са тачним техничким карактеристикама, годинама набавке, као и свавучена возила којих има око 525. За сва наведена средства поседујемо дозволе за коришћење у саобраћају, наглашава Саша Тривић.

Окосницу Акта о индустријској железници направио је тим на челу са Мирославом Пејићем, инструктором за ЖТ. Евентуалне измене документа ће се вршити на предвиђени начин, а до њих ће доћи кад буде неких битних технолошких или техничких промена на железници.

Што се тиче ремонтних активности ЖТ-а у 2015. години, главни инжењер Саша Тривић каже да је

план одобрен и да је у току поступак набавке. Ремонти ЖТ-а се увек временски поклапају са ремонтима у руднику "Колубара". Већ од петнаестог априла, кад почиње ремонт у руднику, у Железничком транспорту ПД ТЕНТ планиране су неке активности на пруги. На првом месту је решетање колосека на вреочкој пруги пошто је у том периоду ремонт на утоварном месту Вреоци 2. Биће покренуте и неке инвестиционе активности које се односе на замену постојећег кабла новим оптичким кабловима "чиме ћемо ставити тачку на причу о спровођењу оптике на целој мрежи пруга што ће бити основа за модернизацију телекомуникационих уређаја у будућности и пројектовање новог система за даљинско управљање на нивоу целог ЖТ-а". Железнички транспорт је, иначе, већ у поступку за покретање услуга инвестиционе поправке локомотива и вагона и њихово редовно одржавање.

-Кључни део ремонта је од 15. априла до 30. јуна, али ми током године сукцесивно вршимо поправке вагона и локомотива и очекујем да ће се то завршити до краја септембра тако да спремни дочекујемо зимску сезону, каже Тривић и додаје да ће ЖТ и даље активно радити на подизању нивоа безбедности саобраћаја на путним прелазима.

Р. Радосављевић

РЕКОНСТРУКЦИЈА СИСТЕМА ЗА ОТПЕПЕЉИВАЊЕ НА ТЕНТ А (1)

Јединствен систем за угушћену мешавину гипса, пепела и шљаке

Увођење новог система за прикупљање, припрему, транспорт и одлагање пепела и шљаке представља један од најозбиљнијих и технолошки најкомплекснијих пројеката који би требало да се, у догледно време, реализује на ТЕНТ А. После имплементације нове технологије угушћеног хидротранспорта на оба блока ТЕНТ Б на Ушћу, планирано је да се и у овом огранку ПД ТЕНТ примени слично технолошко решење.

Још 2010. године је урађена Студија оправданости реконструкције система за прикупљање, припрему, транспорт и депоновање пепела и шљаке ТЕНТ А, са Идејним пројектом и Студијом о процени утицаја на животну средину, који је израдио конзорцијум састављен од Рударског института и Енергопројекта-Ентел из Београда, али се, након пет година, ништа више није урадило у даљој реализацији овог пројекта.

О неопходности увођења система угушћеног транспорта на овој локацији, закључено је и у извештају радне групе формиране у септембру 2013. године, која је имала задатак да процени могућност и потребу за увођењем система угушћеног транспорта пепела и шљаке на ТЕНТ А, на основу расположиве техничке документације.

- Производни разлози су наметнули потребу за његово хитно увођење, јер се, како је у извештају и наведено, јавио проблем са расположивим простором за депоновање пепела и шљаке на постојећем пепелишту. При томе, наравно, није занемарен ни еколошки аспект овог пројекта, јер нова технологија значајно смањује развјавање пепела, мање је загађивање подземних и површинских вода, и уопште свекупна животна средина мање је угрожена и изложена негативним утицајима око депоније пепела и шљаке, каже инж. Предраг Лукић, руководилац пројекта и један од чланова радне групе која је саставила поменути извештај.

Због тога је, након извештаја ове радне групе, формиран и шири стручни тим за реализацију пројекта Система угушћеног транспорта пепела и шљаке на ТЕНТ А, са задатком да учествује у изради пројектног задатка Иновације предметног пројекта, ревидирању постојећег Идејног пројекта и Студије

*Извођење бушотина за опит статичке пенетрације ЦПТ, на локацији бу-
дућих силоса за пепео и шљаку*

оправданости, да припреми тендерску документацију и изврши евалуацију понуда, као и да прати све активности које су од значаја за реализацију пројекта у свим његовим фазама. После расписаног тендера у септембру 2014. године, Уговор за израду Студије оправданости са Идејним пројектом реконструкције система за прикупљање, припрему, транспорт и депоновање пепела, шљаке и суспензије гипса ТЕНТ А са Студијом о процени утицаја на животну средину, потписан је у новембру 2014. године између ЈП ЕПС и Рударског института, који се, заједно са Georing group, d.o.o. Београд и Energointex kibernetika, d.o.o. Београд, обавезао да постојећу пројектну документацију иновира, односно прилагоди новонасталим променама које су се, у међувремену, догодиле „на терену“.

На локацији ТЕНТ А је, да подсетимо, у протеклом периоду извршена ревитализација блокова А-3, А-5 и А-6, којом је повећана њихова снага, па је самим тим повећана и продукција пепела. Исти захвати ће бити обављени и на „четворци“, а такође је планирано да се на ова четири блока изграде и постројења за одсумпировање димних гасова. У изради пројектне документације за нови систем отпепељивања пројектант је сада морао да у угушћену хидромешавину укључи и нови елемент – гипс, како би било у складу са Директивом Европске комисије из 2006. године, којом се препоручује да се пепео, шљака и гипс заједно одлажу на депонију пепела.

- Реч је о такозваном БРЕФ документу за велика ложишта у којем се тврди

да мешавина гипса и пепела, позната као „стабилизат“, има најбоље особине за материјал који се одлаже, знатно боље него када се ова два материјала одлажу одвојено, и то како у погледу механичке чврстоће, тако и у погледу водонепропустљивости, због чега је и било потребно да се приступи иновацији пројектне документације, каже инж. Предраг Лукић. Према појединим светским компанијама, које су одржале презентације у просторијама ТЕНТ-а везано за своја искуства у имплементацијама технологија из области угушћеног хидротранспорта, гипс у односу на пепео, такође смањује абразију у цевоводу, и тиме побољшава проток мешавине у цевима. Примери позитивне праксе у овој области се могу наћи у Словенији, Мађарској, Румунији, Бугарској и Русији, док су у примени те технологије најдаље отишли у САД-у где се поједини делови аеродрома праве од тог материјала.

- Пошто је реч о новој технологији, била нам је потребна и "сагласност" од Министарства пољопривреде и заштите животне средине, да можемо да заједно транспортујемо и одлажемо мешавину гипса и пепела. Сагласност смо недавно и добили преко Решења овог министарства за Обим и садржај за Студију о процени утицаја на животну средину, а то ће, уједно, бити и додатни задатак за пројектанте који су, поред Идејног пројекта и Студије оправданости, у обавези да ураде и Студију о процени утицаја на животну средину, истакао је Лукић.

(Наставак у следећем броју)

М.Вуковић

Стари Колективни уговор је био неупоредиво бољи

Синдикат сменских радника ПД ТЕНТ „Независност“ скромно је обележио четири године свога рада (23. фебруар 2015.), у, како истичу, веома тешким условима. Додатну зебњу за све запослене у електропривреди Србије је, рекли су, донео и недавно потписани Посебни колективни уговор (ПКУ) за запослене у ЈП ЕПС, који је, по њиховој оцени, 90 одсто преписан из КУ РБ Колубара, па је, самим тим, неповољан и непримењив за раднике у ПД ТЕНТ. У овом синдикату истичу да је претходни КУ, који је потписан са послодавцем ПД ТЕНТ а који је био на снази годину и по дана, много квалитетније решио многа питања из радноправног положаја запослених и њихова права, од којих су многа нестала у новом ПКУ. Они су истакли да је у овом акту на неповољан начин по запослене регулисано увећање зарада по основу минулог рада, затим коришћење годишњег одмора, док се нека раније стечена права уопште не помињу у ПКУ, или, пак, нису уважене специфичности овог привредног друштва. То су, између осталих, право на солидарну помоћ за време трајања боловања од 6 месеци, право на увећање зарада по основу условних сати, нерегулисано је боловање као последица ванредног догађаја, затим је недефинисан рад Фонда друштвених активности и друго. Према њиховим речима, у ПКУ садржане су и одредбе које дају мање права од самог Закона о раду, а односе се, на пример, на плаћање прековременог рада и интервентних послова. Када је реч о јубиларној награди за 40 година стажа, у ССР се питају шта ће бити са запосленима коју су то право стекли између 29. јануара и 7. фебруара 2015. године, периоду када је престала важност доса-

дашњег КУ, нови није био ступио на снагу, а није постојао ни Правилник о раду.

Позивајући се на члан 98. ПКУ, 10. фебруара упутили су захтев директору ПД ТЕНТ да се, због специфичних права у вези са посебним делатностима у привредним друштвима и јавним предузећима по чл. 1 ПКУ, што хитније наставе започети разговори за потписивање КУ за ПД ТЕНТ или да се ова питања дефинишу путем Споразума.

- Ми ћемо као синдикат покушати да све аномалије и потенцијално дискриминишуће одредбе исправимо у интересу свих осталих запослених, као и да социјалну и друштвену улогу синдиката остваримо кроз споразум са послодавцем, што нам омогућује Закон о раду, рекао је Миодраг Миливојчевић, председник ССР ПД ТЕНТ „Независност“.

Према речима Драгослава Љубичића, члана радне групе Министарства привреде за реструктурирање енергетског сектора, испред Синдиката ЕПС „Независност“, ПКУ је у директној супротности са Конвенцијом 98. Међународне организације рада па је УГС „Независност“, као „кровна кућа“, уз помоћ ССР и других стручних служби УГС и ИЕР, извршио анализу КУ и препознао све неправилности, које ће, заједно са свим замеркама, када се преведу на енглески језик, бити упућене у седиште МОР-а које се налази у Бриселу. УГС „Независност“ је иницирао одржавање седнице СЕС-а, јер овај ПКУ, каже Љубичић, треба посматрати као саставни елемент реструктурирања ЕПС-а. Он је истакао да је упућен и допис генералном директору ЈП ЕПС у којем је затражено да све потенцијално дискриминишуће одредбе ПКУ стави ван снаге, као и премијеру Србије у којем га подсећају на обавезу одржавања социјалног дијалога, која је преузета и чланством Србије у енергетској заједници земаља Југоисточне Европе.

М.Вуковић

Фонд солидарности Синдиката ТЕНТ-а

Додељено више од шест и по милиона динара

Фонд солидарности Синдиката ТЕНТ-а је, прихватајући 545 захтева за доделу новчаних средстава, уплатио 6.718.678 динара помоћи у прошлој години, наведено је у Извештају о раду овог фонда који је усвојен на седници Главног одбора Синдиката ТЕНТ-а, одржаној почетком фебруара 2015. године. Највећи број поднетих захтева, 131, односио се на обезбеђивање средстава за корекцију вида, односно набавку стакала за наочари, зашта је одобрено 988.555 динара. Захтев за доделу средстава за продужену рехабилитацију поднело је 29 радника, од чега је одобрено 22 а реализовано 20 случајева и уплаћено је 934.080 динара средстава Фонда. Материјалну помоћ у укупном износу од 670.000 динара је добило 22 радника, чланова Синдиката ТЕНТ-а, и то у виду материјалне помоћи угроженим лицима, помоћи деци радника која имају посебне потребе, за набавку специјалне врсте хране оболелој деци радника као и запосленима који су провели на боловању дуже од три месеца. Захтеви за доделу новчаних средстава подношени су и за покривање трошкова за набавку лекова, специјалистичких прегледа, и набавку ортопедских помагала, уз 50 посто учешћа запослених у укупним трошковима, затим припрему вантелесне оплодње и покривање трошкова превоза до потребних здравствених установа. Фонд солидарности је прошле године исплатио и око 3 ми-

лиона динара запосленима које су погодиле катастрофалне поплаве.

Услуге Фонда солидарности на нивоу ЕПС-а је користило 11 радника из ПД ТЕНТ у износу од 3.249.000 динара у којем ће Фонд солидарности Синдиката ТЕНТ-а партиципирати са 10 одсто учешћа. Ова средства су најчешће тражена за набавку лекова, уградњу вештачких кукова, ванматеријалну оплодњу, разне врсте операција и набавку ортопедских помагала.

- У ситуацији када две године није било лекарских прегледа финансираних од стране послодавца, велики терет у покривању ових трошкова пао је на терет Фонда, каже Драган Косић, председник Фонда солидарности. Због великих трошкова изазваних финансирањем продужене рехабилитације у 2014. години, ГО је усвојио предлог Фонда да се убудуће сви одобрени захтеви за рехабилитацију радника партиципирају са 30 одсто од стране запослених. Од овог ће бити изузети само радници са професионалним обољењима, на којима су извршене хируршке интервенције, као и у случајевима тежих обољења.

Иначе на последњој седници ГО одбора је одлучено да се додели новчана помоћ радницима који су страдали у прошлогодишњим поплавама у износу од 7.000 динара. Ове је трећи пут да ГО додељује новчана средства као помоћ за ову намену; у прва два наврата је додељено по 10.000 динара а ову помоћ је добило више од 300 радника са местом пребивалишта погођеним поплавама.

М.В.

НАЈВЕЋИ ОБРЕНОВАЧКИ ВРТИЋ, КОЈИ ЈЕ У ПРОШЛОГОДИШЊИМ ПОПЛАВАМА ПРЕТРПЕО ТЕШКА ОШТЕЋЕЊА, ОБНОВЉЕН ЗАХВАЉУЈУЋИ ФОНДАЦИЈИ "НОВАК ЂОКОВИЋ"

"Веселко" је Нолетова девета грэнд слем титула!

-За комплетну реконструкцију објекта (учионице, спаваонице, централна кухиња, фискултурна сала, канцеларије) Фондација светског рекета број један донирала 76 милиона динара

Менаџерка Фондације "Ђоковић" и градоначелник Београда отварају реконструисани вртић

Судбина највећег обреновачког вртића "Веселко" није прошлог маја била нимало "весела". Иза незапамћене водене стихије остали су само голи и мокри зидови. Реконструисани вртић, који је у прошлогодишњим поплавама претрпео тешка оштећења, свечано је отворен 5. фебруара ове године. Комплетна реконструкција објекта (учионице, спаваонице, централна кухиња, фискултурна сала, канцеларије) завршена је захваљујући Фондацији "Новак Ђоковић", а укупна вредност радова износи 76 милиона динара.

-Можемо бити поносни што данас "затварамо круг" којим су обновљени сви вртићи и деца могу поново да се врате. За поплављене предшколске

објекте у Обреновцу издвојили смо укупно 85 милиона динара, од чега 76 милиона за обнову "Веселка", а девет милиона за опремање обданишта "Цицибан" и "Зека". Желела бих посебно да се захвалим овој предшколској установи и васпитачима. Сви смо ми овде заједно били и месецима ра-

централних кухиња у Србији, у којој се дневно припреми око 4.500 obroka за малишане из свих пет вртића Предшколске установе "Перка Вићентијевић". У склопу кухиње налазе се просторије за припрему куваних јела, слаткиша и пецива, као и засебан део у којем се припрема храна за децу која болују од алергија. Објекат је опремљен новим намештајем, дидактичким материјалом и спортским реквизитима, а ту су и лепо уређене канцеларије за запослене.

-Мало је дуже трајала обнова овог објекта, с обзиром на степен оштећења, али, мислим да смо ми, као родитељи и одрасли, урадили свој домаћи задатак - да овој деци креирамо окружење које је по својим стандардима у потпуности право за њих, да лепо проведу своје детињство. Завршена је реконструкција свих предшколских установа у Обреновцу које су биле оштећене током прошлогодишњих поплава, а у наредних неколико недеља отвориће-

Обреновачки предшколци захвалили су се дародавцу пригодним програмом

дили да ово данас изгледа овако како јесте, навела је Горана Џуца Јаковљевић, манаџер Фонације "Ђоковић".

У име својих суграђана, захвалност Фондацији и тениском асу лично, изразио је Мирослав Чучковић, председник Градске општине Обреновац.

-С обзиром на све што је учинио за нас, Обреновац је Нолетова девета грэнд слем титула, нагласио је Чучковић.

Након санације, "Веселко" се може похвалити једном од најмодернијих

мо и потпуно нови вртић у Стублинама, најавио Синиша Мали, први човек српске престонице.

Свечаном отварању обданишта "Веселко" присуствовали су градоначелник Београда Синиша Мали, представници Министарства просвете, науке и технолошког развоја, директор УНИЦЕФ-а Мишел Сен-Ло, представници Фондације "Новак Ђоковић", челници Градске општине Обреновац и друге званице.

Љ.Јовичић

▲ ИГРОКАЗ ЗА НОЛЕТА

Дечјим весељем (а и како би друкчије) поново је отворен "Веселко". У свој највећи вртић обреновачки малишани уселили су се 20. јануара, али је свечаност отварања уприличена 5. фебруара. Госте су дочекали пригодним програмом, сатканим од стихова, мелодија и игара, а специјални играказ посветили су најбољем тенисеру планете, свом омиљеном јунаку и великом донатору Новаку Ђоковићу.

“Пепељуга” отворила сезону

-У току интензивни радови на санацији Соколског дома, где ће, према најавама, бити нова адреса Центра

Центар за очување традиције и културе “Термоелектране Никола Тесла” закорачио је у 2015. годину без своје сталне адресе (још увек), али са амбициозним плановима и остваривим жељама.

Након традиционалне манифестације “Град отвореног срца”, која је у Обреновцу одржана по пети пут, и друга јануарска приредба била је намењена најмлађима. Полазници школе глуме, под управом Марије Меденице, 17. јануара у галерији СКЦ-а “Обреновац” премијерно су извели представу за децу “Пепељуга”. Скроман галеријски простор био је тесан да прими све клинце и клинцезе који су те вечери желели да уживају у хит причи свих генерација, али и у раскошном таленту нових глумачких звездица. Овацијама раздрагане, и све време представе активне публике, званично је отворена предстојећа сезона за чланове и управу ЦОТК ТЕНТ. О ономе што ће наредних месеци приредити публици у земљи и иностранству, поразговарали смо са Ненадом Мандићем, секретаром Центра.

Радови на санацији Соколског дома теку према утврђеном плану

-Календарску годину почели смо после празничне паузе, када су поново стартовале готово све секције ЦОТК ТЕНТ. Међу првима су се окупили полазници Школе фолклора. То је једна од наших најбројнијих секција, која у овом тренутку има око 450 извођача. Њихов пример су следиле и чланице хора “Обреновачке девојке”, као и глумци Поетског театра. За време Новогодишњих и Божићних празника активни су били једино полазници Школе глуме Марије Меденице, који су тих дана припремали премијеру представе “Пепељуга”. Ако је судити по утисцима публике, наши најмлађи чланови отворили су сезону на најбољи могући начин. Слика се поновила 14. фебруара, када је, такође у Галерији СКЦ-а, приказана представа “Сумњиво лице”. Након свих невоља које су прошлог маја задесиле Обреновац и Србију, надамо је се да ће 2015. за нас бити барем мало боља, навео је Мандић.

Говорећи о плановима за текућу годину, наш саговорник је нагласио:

-Планирамо да у овој години реализујемо све оно у чему су нас омеле прошлгодишње поплаве. Ту, пре свега, ми-

Здање Соколског дома биће нова адреса ЦОТК ТЕНТ

слим на неколико концерата и узвратних посета које смо унапред имали уговорене, као што су заједнички наступи са културно-уметничким друштвима “Станко Пауновић” из Панчева, “Златибор” из Чајетине, “Младост” из Суботице... Својим суграђанима, сарадницима и пријатељима остали смо дужни традиционални рођендански концерт поводом 35. годишњице ЦОТК ТЕНТ, који ћемо, верујем, приредити на пролеће.

Кад је реч о фолкористима, најкасније половином марта имаћемо план овогодишњих турнеја. Млађе категорије ће, по свему судећи, и овога лета гостовати у Бугарској или Грчкој, где ће наступе спојити са одмором и дружењем. Што се тиче старијих категорија, још увек се разматрају могуће опције.

Међутим, недостатак простора за рад у овом тренутку је наш највећи проблем. Пошто су незапамћене поплаве нанеле огромну штету Спортско-културном центру “Обреновац”, потопиле објекат биоскопа “Палеж” и здање Соколског дома, Галерија на спрату СКЦ-а практично је једино место у којем се последњих месеци припремају и приказују културно-забавни садржаји. Нашим најмлађим фолкористима успели смо да обезбедимо и један суботњи термин за вежбање у Основној школи “Јефимија”. Морам да кажем да смо, упркос тешкој ситуацији у којој су град и општина, наишли на огромно разумевање и подршку Обреновачана, а пре свега родитеља чија су деца наши чланови. Свима је у интересу да се рад ЦОТК ТЕНТ настави у континуитету, а предвиђене активности поново крену нормалним током, објаснио је он.

Крајем прошле године, са Спортско-културним центром “Обреновац” потписан је уговор у вези санације Соколског дома. Радови за сада теку предвиђеном динамиком, о чему наш саговорник каже:

-Жеља нам је да у што краћем року оспособимо салу за пробе и бар једну гардеробу, што је у овом моменту наш први приоритет. Уколико све буде по плану, већ овог пролећа имаћемо своје просторије у Соколском дому. Док се санација не приведе крају, у договору са представницима Градске општине Обреновац разматрамо могућност да се на једној од погодних локација у граду постави летња сцена, са које бисмо грађанима и гостима Обреновца презентовали своје програме.

Љ.Јовичић

УЛОГА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ У СТВАРАЊУ ЗВУКА

Зашто су нестали грамофони?

Пише: Драган Бабић

Кад се данас сетим грамофонисања видим да ствар уопште није била једноставна, и корисника је тек нешто мање ангажовала од извођача музичких радова да би се дошло до звука. Требало је најпре грамофонску плочу извадити из омота, ако је у правом, обрисати је од прашине специјалним брисачем који је више личио на печат, четку за дечије ципелице или упијач него на било шта везано за репродукцију звука. Ако га нема, или га је неко шутнуо под кревет или фотељу, онда у плочу дувати или је протрљати рукавом да се скину прашина и флека од ића и пића. Затим рупом на средини плоче погодити осовину која је излазила из средине диска који се окретао 33/45/78 обртаја у минути, а онда је долазио најдраматичнији тренутак када је ручку са иглом требало прецизно и лаке руке спустити на сам почетак грамофонске плоче што је већ био посао који је захтевао 0,0 промила било чега у крви. Ал, ајде ти таквог нађи у оној брзини и мраку. И шта ће он уопште са нама?

Није било лако, али га је скоро свака кућа имала. Свирало се и певало на све стране и свако је вртео шта му је на срцу, души и памети. То мора да је неко намерно смислио да народу прода брз и тачан доживљај и сигурносни емотивни окидач. Нешто што те враћа где си био, што те води где никад нећеш отићи, што те пакује у загрљај драге или подиже у став мирно. А можеш и да цупкаш колце док ти

се не развеже кравата и извуку пертле. Само ако си погодио број обртаја. Иначе је смешно. Као и на јави. А било их је разних, разнобојних и различитих цена. Од оних чудних из Источне Европе који су деловали некако теренски са звучницима заштићеним мрежом коју је само пијана песница могла да искриви, па до озбиљних производа са „запада“ боје махагонија и никла са звучним кутијама које су изазивале респект и зебњу да не почну да причају нешто друго што се не врти под иглом.

Плоче су биле прича за себе. Све је зависило од тога чије су, колико су плаћене, како се до њих долазило, да ли су просто носачи звука или су успомене од којих се поглед мути и длан се хвата чела, а слободна рука чаше, флаше, или гелендера на тераси. Па шта буде. До нас су их, давних шездесетих, доносили пилоти, шверцери, трговачки путници, глумци, спортисти, људи из дипломатије, и наравно гастарбајтери. Било је занимљиво, људи су стварали колекције, читаве собе су биле пуне плоча уредно сложе-них по полицама, са грамофоном на почасном месту, и наравно звучницима, прво у стерео техници, са стране сваког увета са мозгом у средини, а онда се у свакој страни света налазио по један и ти квадрофоничари ни до дан данас нису сасвим дошли к себи. Такав је то доживљај био. Дубински. У тим колекционарским собама је било помало свечано. Осећала се преданост, знање, жртва, посвећеност; нешто је било ретко, много тога је било непроцењиво, све је било љубав и одлука. И стрпљење.

Први грамофон је направио Емил Берлинер, а нешто пре њега, а и барабар са њим, деведесетих година деветнаестог века и Томас Алва Едисон се носио мишљу да произведе машину која би могла да репродукује музички догађај, али се он окомио на фонограф који је сматрао савршенијим. Берлинер је напротив тврдио да је плоча погоднија од ваљка за бележење звука и тај двобој је трајао све до пропасти Едисонове фабрике 1929 године. Значи, победила је плоча. Остало је дискографија.

Грамофон се састојао од погонског механизма који је окретао диск на којем се постављала грамофонска плоча. У почетку је то био уређај на навијање и опругу, попут сатног механизма, а касније је то радио електрични мотор. Ручица са грамофонском иглом се спуштала на грамофонску плочу. Игла је пратила бразде урезане у грамофонску плочу и при томе вибрирала лево-десно па те микро вибрације су прослеђиване до репродуктора звука. Хорна за репродукцију је појачавала вибрације и добијао се звук за играње, скакање и плакање, или маштање, или бежање. Зависи од песме и од расположења. Игле су биле челичне и морале су се мењати већ после пар плоча. Затим су их правили од сафира, и на крају од дијаманта. А онда су престали да их праве уопште.

Таман кад су стигли до Hi-Fi квалитета репродукције, нешто се променило, неко је рачунао и срачунао да је време за нову технологију, нову музику, нови звук и нов дизајн капитала. И нови дизајн човека потрошача. И да се грамофон ту више не уклапа онако кабаст, личан и статичан. Дошао је интернет и смањило свет, а његову звучну импресију и креацију спаковао у малену слушалицу која стаје у уво, из ње вири кабл који води до уређаја у џепу, а све остало је у ваздуху. Ни на небу ни на земљи. Ту је негде. Баш као и ми. Баш као и све. Баш као ништа. А свима опет лепо. Некима никад лепше.

Илустрација: Јелена Ивић

ФИНАЛЕ КУПА СРБИЈЕ У ОДБОЈЦИ

Сребро сија као злато

Треће узастопно учешће на финалном турниру Купа Србије, посрећило се одбојкашицама ТЕНТ-а. Успеле су Обреновчанке да у 49. издању нашег најмасовнијег такмичења приреде велико изненађење и у полуфиналу савладају једног од фаворита, Спартак из Суботице, и по први пут се нађу у финалу. У окршају две најбоље екипе, према очекивању, тријумфовао је актуелни шампион Визура са 3:0. Стиче се утисак да су Обреновчанке сву енергију потрошиле у полуфиналу где су пружиле најбољу игру у овој сезони. Сва три сета су добиле са минималном разликом, али су током целе утакмице биле у резултатској предности.

- Суботичанке су дошле у Уб са ореолом једног од фаворита и утолико је наш задатак био тежи - објашњава тренер Маријана Боричић и додаје: - Постојала је доза страха и одговорности код девојака, али је трема брзо нестала како је утакмица одмицала, а ми играле све сигурније. У сва три сета смо имале резултатску предност, зналачки смо користили грешке ривалки и са чврстим блоком, солидним пријемом дошли до тако жељеног тријумфа. Не бих никог од појединаца издвајала и све су девојке дале допринос овој историјској победи.

Величанствени амбијент препуне хале у Убу, уз присуство ТВ камера,

дале су финалу једну нову димензију и могућност да „енергетичарке“ приреде још једно изненађење, играјући на умор противника који је у полуфиналу против Црвене звезде одиграо пет дугих сетова. Улог је био превелик за обе екипе, али у помало нервној и растрзаној игри, боље се снашла екипа Визуре и добила тесно сва три сета. Наше девојке су се трудиле да на све начине отежају посао фавориту, али упркос великом отпору нису успеле да освоје ни сет.

- Визура је квалитетнија од нас, и то је показала на терену. Једноставно смо сагореле у настојању да се покажемо пред еминентним аудиторijумом. Неконтролисано смо играли у блоку, много смо летели, много испадали и нисмо успели да им померимо пријем - напомиње творац ове сјајне генерације.

Упркос поразу ТЕНТ је забележио изванредан резултат и лепо је било гледати поред терена како се радују победнице, али и девојке из поражене екипе, јер је финале било равно освајању трофеја.

- За мене су девојке шампионке, није крио усхићење Славиша Перовић, потпредседник клуба. - Нису нам давали превише изгледа, али смо се ми издигли и одиграли изнад наших могућности.

Перовић је сагласан са многима који тврде да је 49. финални турнир до сада

најбоље организован, без најмањег пропуста, тако да су похвале стизале са свих страна.

Велике заслуге припадају играчицама прве поставе: Митровић, Вигњевић, Јовичић, капитену Андрић, Вучићевић, Станимировић, либеру Вукомановић, и играчицама са клупе Ђеранић, Млађеновић, Рогановић и Гајић. Младу екипу са клупе је темпераментно водила Маријана Боричић, за коју је коментатор РТС-а рекао да је била „седми играч екипе“. Вредног и поузданог сарадника Маријана је имала у помоћном тренеру Душану Ковачевићу.

Зоран Аврамовић, директор маркетинга ОСС, уручио је сребрни таџир Данијели Андрић за освојено друго место и заједно са Стеваном Жунићем, директором ОК ТЕНТ-а, уручио сребрне медаље нашим одбојкашицама.

Пласманом у финале ТЕНТ је добио могућност да најесен игра у Супер купу Србије уколико Визура постане шампион, а пружа им се прилика да чак заиграју у квалификацијама Лиге шампиона или у другом по рангу значајном такмичењу – ЦЕВ Купу.

За ову прилику у хали је постављена специјална „тарафлекс“ подлога, око терена су биле ЛЕД рекламе, а гледалиште је додатно проширено тако да је дводневни празник одбојке у Убу пратило око 3000 гледалаца. Велики организациони подухват не би могао бити реализован без несебичне подршке људи из општине Уб на челу са председником Дарком Глишићем, који су све своје расположиве ресурсе ставили на располагање ОК ТЕНТ.

М.Ашковић

▲ ЗАХВАЛНИЦЕ

У паузи сетова, ОК ТЕНТ је уручио захвалнице свима онима који су клубу помогли током мајских поплава. Захвалнице су добили: ПД ТЕНТ, Александар Боричић, председник ОСС, Црвена Звезда, Јединство (Стара Пазова), Визура, Одбојкашки савез Београда, Дарко Глишић, председник ГО УБ и фирма „Србоекспорт“.

Спомен обележје градитељима светлости

ПД ТЕНТ је крајем прошле године расписало Конкурс за идејно решење спомен-обележја градитељима обреновачких електрана, које ће, према најјавама, бити постављено у кругу најјаче српске фабрике струје- ТЕ “Никола Тесла” Б у Ушћу. Сагласно условима Конкурса, шифриране предлоге послало је дванаест аутора, студената и постдипломаца београдске Академије примењених уметности, а њихови радови су били изложени у холу пословне зграде ТЕНТ А. Чије је идејно решење добило највишу оцену стручног жирија, биће познато почетком марта.

Идеја да се на овакав начин ода признање свим учесницима изградње, од којих многи, нажалост, више нису међу живима, потекла је од ветерана-градитеља ТЕНТ-а, а једногласно су је подржали доајен “Електропривреде Србије” Владислав Мочник, најуспешнији директор “Теслиних” електрана, као и актуелно пословодство, репрезентативни синдикати и запослени ПД ТЕНТ.

Љ.Ј.

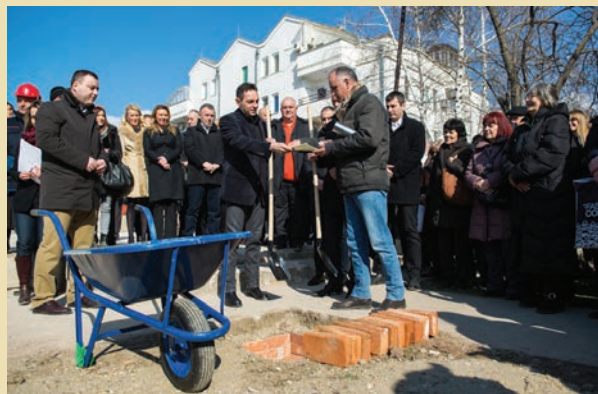
Обједињене социјалне службе у Обреновцу

Обреновачани ће, после двадесет осам година, на располагању имати обједињене социјалне службе.

Министар за рад, запошљавање борачка и социјална питања Александар Вулин, градоначелник Београда Синиша Мали и председник Градске општине Обреновац Мирослав Чучковић, положили су 17. фебруара камен темељац нове зграде Центра за социјални рад, у Улици Кнеза Михаила 10. Под кровом савременог објекта, укупне површине 820 метара квадратних, биће смештене и филијале Фонда пензијског и инвалидског осигурања и Републичког фонда за здравствено осигурање. Инвестиција је вредна око 70 милиона евра, а рок за завршетак изградње је 90 дана.

Обједињавањем Центра за социјални рад, филијала Фонда ПИО и РФЗО у исту зграду, грађанима ће бити омогућено да све своје социјалне потребе, питања и проблеме реше практично на једном месту или шалтеру, рекао је министар Александар Вулин. -Ово више није улагање у обнову, већ у развој Обреновца. Све што смо до сада урадили и радимо има за циљ да обреновачка општина буде једна од најлепших на територији града Београда, истакао је Синиша Мали.

Љ.Ј.

Екипа “СЦ Базен” победник је првог турнира у малом фудбалу, који је недавно организовала синдикална организација ТЕК-а. У финалу које је обилovalo лепим потезима и ефективним головима, савладали су “Турбосе” са 5:2. Први трофеј донели су следећи играчи: Леонтијевић, Радојичић, Мићић, Петровић, Клипић, Тејић и Ђорђевић. За најбољег играча проглашен је Немања Милојковић (“Смена 12”). Богдан Петровић из победничке екипе је био изузетно ефикасан и са 27 голова понео је звање првог стрелца, док је Мирослав Бајић (“Турбоси”) био најсигурнији чувар мреже.

Како су најавили из Синдиката ТЕК-а, турнир ће постати традиционалан и организоваће се у сарадњи са МЗ Велики Црљени, у чијем је балону турнир игран протекла три месеца.

М.А.

БАНДЕРАШИ ЦРТА И ПИШЕ: МИЛАН ДРЧА

